

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Dışişleri Bakanı Sayın Hakan FİDAN tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Özgür KARABAT
İstanbul Milletvekili

Türkiye'den Orta Doğu ve Körfez ülkelerine uluslararası karayolu taşımacılığı yapan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı tır şoförlerinin, Ürdün-Suudi Arabistan ve Suriye-Ürdün güzergahlarındaki sınır geçişlerinde yaşanan vize ve gümrük sorunları nedeniyle günlerce bekletildikleri yönünde ciddi bilgiler kamuoyuna yansımıştır.

Karayolları Taşıma İşçileri Sendikası KATAŞ-SEN tarafından yapılan açıklamada, aralarında sendika üyelerinin de bulunduğu 300 ila 400 Türk TIR şoförünün Ürdün-Suudi Arabistan sınırındaki tampon bölgede 10 günü aşkın süredir mahsur kaldığı bildirilmiştir. Sendika, Suudi Arabistan'ın sürücülere yönelik vize sisteminde yaşanan sorunlar ve Ürdün makamlarının araçları tampon bölgeye yönlendirmesi nedeniyle şoförlerin iki ülke arasında sıkıştığını belirtmiştir.

Sektör temsilcilerinin ve sahadaki şoförlerin beyanlarına göre bekleme alanlarında yeterli içme suyu, gıda, tuvalet, duş ve diğer temel hijyen imkanları bulunmamaktadır. Bazı şoförlerin temel ihtiyaçlarını çevrede yaşayanların yardımlarıyla karşılamak zorunda kaldıkları, uzun süren belirsizlik nedeniyle araçlarında yaşamaya mecbur bırakıldıkları ifade edilmektedir.

Mahsur kalan sürücüler arasında kalp ve şeker hastalığı başta olmak üzere kronik rahatsızlığı bulunan vatandaşlarımızın olduğu, bu kişilerin düzenli kullanmaları gereken ilaçlara ve gerektiğinde sağlık hizmetlerine ulaşmakta güçlük çektikleri bildirilmektedir. Aşırı sıcak altında yeterli dinlenme, beslenme, hijyen ve sağlık imkanından mahrum bırakılan şoförlerin yaşamı ve sağlığı açısından gecikmeksizin önlem alınması gerekmektedir.

Araç yakıtlarının tükenme noktasına gelmesi, sürücülerin yaşam koşullarını ağırlaştırmasının yanında frigorifik araçların soğutucu ünitelerinin çalışmasını da tehlikeye sokmaktadır. Dondurulmuş gıda, et, yumurta, sebze ve meyve gibi ürünlerin bozulması, nakliyecilerin, ihracatçıların ve üreticilerin ciddi ekonomik kayıplarla karşılaşmasına neden olabilecektir.

Suriye-Ürdün sınırındaki şoförlerin de çevrim içi vize işlemlerinde yaşandığı belirtilen değişiklik ve aksamalar nedeniyle uzun süre bekledikleri, sınır kapılarında araç kuyrukları olduğu sektör ve sendika temsilcileri tarafından açıklanmıştır.

Suudi Arabistan'a karayoluyla taşımacılık yapan profesyonel sürücülerin vize işlemlerinde 2026 yılı içinde birden fazla düzenleme yapıldığı bilinmektedir. Nisan 2026'da sürücü vizesi başvurularının Suudi makamlarınca yetkilendirilmiş acenteler üzerinden yapılacağı duyurulmuş; haziran ve temmuz aylarında ise profesyonel sürücüler için yeni vize kategorilerinin oluşturulduğu açıklanmıştır. Buna rağmen yüzlerce sürücünün sınırda mahsur kalması, yapılan düzenlemelerin sahadaki uygulamasında ciddi bir koordinasyon ve bilgilendirme sorunu bulunduğunu göstermektedir.

Diğer taraftan, Cilvegözü Sınır Kapısı'nda inşa edilen 1.200 araç kapasiteli tır parkı Ağustos 2026'da hizmete alınmıştır. Ancak fiziki kapasite artışının tek başına yeterli olmadığı; Türkiye, Suriye, Ürdün ve Suudi Arabistan arasındaki vize, gümrük ve transit geçiş işlemlerinin eş güdüm içinde yürütülmesi gerektiği açıktır.

Yurt dışında bulunan vatandaşlarımızın can güvenliğinin, sağlığının ve temel haklarının korunması devletin asli sorumlulukları arasındadır. Şoförlerin ve nakliye şirketlerinin kendi imkanlarıyla çözmesi mümkün olmayan bu krize, Türkiye'nin bölgedeki diplomatik ve konsolosluk temsilcilikleri aracılığıyla müdahale edilmesi; ilgili ülkeler nezdinde süratle girişimde bulunulması gerekmektedir.

Bu çerçevede;

1) Ürdün-Suudi Arabistan ve Suriye-Ürdün güzergâhlarında vize veya sınır geçiş işlemleri nedeniyle bekletilen Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı tır şoförlerinin sayısı kaçtır? Bakanlığınızda bu vatandaşlarımıza ilişkin güncel bir kayıt veya takip sistemi bulunmakta mıdır?

- 2) 300 ila 400 Türk tır şoförünün Ürdün–Suudi Arabistan sınırındaki tampon bölgede 10 günü aşkın süredir mahsur kaldığı yönünde basına da yansıyan bilgiler Bakanlığınızın bilgisi dahilinde midir? Bakanlığınıza bu konuda hangi tarihte bilgi ulaşmıştır?
- 3) Suudi Arabistan’ın profesyonel sürücülere yönelik vize sisteminde hangi değişiklikler yapılmıştır? Bu değişikliklerin yürürlük tarihi, kapsamı ve başvuru yöntemi hakkında Türkiye’ye önceden resmî bildirimde bulunulmuş mudur?
- 4) Çevrim içi vize başvurularının kapatıldığı veya işlemlerin durdurulduğu yönündeki sürücü ve sendika beyanları doğru mudur? Sorunun teknik bir arızadan mı, mevzuat değişikliğinden mi, yoksa idari bir karardan mı kaynaklandığı tespit edilmiş midir?
- 5) Mahsur kalan vatandaşlarımızın Suudi Arabistan’a geçişlerinin sağlanması veya güvenli biçimde Türkiye’ye dönmeleri amacıyla Ürdün, Suudi Arabistan ve Suriye makamları nezdinde hangi diplomatik girişimlerde bulunulmuştur? Bu girişimlerin tarihleri ve sonuçları nelerdir?
- 6) Türkiye’nin Amman ve Riyad büyükelçilikleriyle bölgedeki diğer diplomatik temsilcilikleri tarafından şoförlere su, gıda, yakıt, ilaç, sağlık ve hijyen malzemesi ulaştırılmış mıdır?
- 7) Soğutuculu araçların yakıt sıkıntısı nedeniyle taşıdıkları ürünlerin bozulma riski Bakanlığınıza bildirilmiş midir? Bekleme nedeniyle bozulan veya teslim edilemeyen yük miktarı ile ortaya çıkan ekonomik zarara ilişkin bir tespit yapılmış mıdır?
- 8) Cilvegözü Sınır Kapısı’nda 1.200 araç kapasiteli tır parkı hizmete alınmasına rağmen güzergahta yaşandığı bildirilen bekleme nedenleri araştırılmış mıdır? Sorunun sınır kapısının fiziki kapasitesinden mi, Suriye tarafındaki işlemlerden mi, yoksa transit vize ve gümrük prosedürlerinden mi kaynaklandığı belirlenmiş midir?
- 9) Bakanlığınız ile Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, ilgili ülkelerin makamları ve taşımacılık sektörü temsilcileri arasında krizin çözümüne yönelik ortak bir çalışma yürütülmekte midir? Bu amaçla oluşturulmuş bir kriz masası bulunmakta mıdır?
- 10) Vize ve transit geçiş koşullarında yapılacak değişikliklerin Türk nakliyecilere önceden bildirilmesi, sınır kapılarındaki bekleme sürelerinin izlenmesi ve acil durumlarda insani yardım ulaştırılması amacıyla ilgili ülkelerle kalıcı bir koordinasyon mekanizması kurulması planlanmakta mıdır?